

Anna Moricová

Až půjdeš, zavři za sebou

Od autorky
Deníčku
psychiatricky

ROMÁN

COSMOPOLIS

Anna Moricová

Až půjdeš, zavři za sebou

Czech edition © Grada Publishing, a. s., 2022

© Anna Moricová, 2022

Illustrations © Shutterstock / magic_creator, venimo

ISBN 978-80-271-1337-8

Věnováno M.

*And if you were to ask me
After all that we've been through
„Still believe in magic?“*

Oh, yes, I do

Yes, I do

Of course, I do

/Coldplay – Magic/

2014

„Já už na to fakt kašlu. Prostě budu blbá a hotovo!“

Asi po sto padesáté se snažím zapamatovat si jednotlivé druhy vaskulitid a jejich mikroskopické zobrazení. A asi po sto padesáté mám pocit, že jsem to v životě nečetla. Kdyby mi někdo na začátku řekl, že i po třech letech studia medicíny budu mít tenhle pitomej pocit absolutní neschopnosti, nikdy bych do toho nešla. Nebo možná šla, protože bych se o tom sama musela přesvědčit. Na vlastní kůži. Neboli preparátu, jak by řekl náš asistent ze cvik.

Fuj, jen při myšlence na něj mi naskočí husí kůže. Minulej semestr mě před celým kruhem rozbřečel. To bylo poprvé, co se mi to stalo. Nebo teda aspoň takhle veřejně. Jinak samozřejmě brečím každou chvíli, hlavně sama doma. Nebo mamce do telefonu. Před lidma nikdy. Ale když si na vás zasedne takovej idiot, to je pak těžký.

Už od začátku kolem mě kroužil jako sup, co jen čeká, až bude jeho mršina dokonale mrtvá a zahrňávající, a potom se pus-tí do hostiny. Při tý zmínce o hnilobě se mi samozřejmě hned vybavují nekrózy. Takže kaseózní, kolikvační, fibrinózní... Jak sakra byly ty další? Sakra. Jsem fakt úplně tupá.

Pokud vám někdy někdo bude tvrdit, že vás studium ni-jak neovlivní, tak lže. Mně studium medicíny doslova změnilo

život. Bohužel fakt doslova. Asi už nedokážu přemýšlet jen tak svobodně, aniž by mě neustále nenapadalo něco, co bych určitě měla umět, a neumím. A pak se to nesnažila zuřivě v hlavě odříkat, protože přece nebudu furt otevírat učebnici. Tenhle stupeň sebetřýzně provozuju na denní bázi. Po různých dlouhých době to samozřejmě vždycky skončí tím, že tu učebnici otevřu, to je jasný. Ale do té chvíle se masochisticky rýpám v tom, jak jsem neschopná a blbá, a čekám, až mě něco zázračně osvítlí a já si konečně na všechno vzpomenu, protože moje babička a mamka vždycky říkají, že to v té hlavě prostě mám, jen tomu musím dát volnej průchod.

„Když jsi to četla, někde se ti to uložit musí.“

Jo, já vím, babi, ale já nemám IQ 250 jako ty, nestudovala jsem dvě vysoký školy najednou, do toho jsem nebyla v odboji a nevyráběla protikomunistický letáky. Já tu prostě jen sedím na prdeli a fňukám si v téhle poklidné politicky korektní době, protože jsem průměrná blbá česká nána, co si o sobě na základce myslela, jak je geniální. Čím jsem starší, tím silnější mám pocit, že mi to IQ každým rokem klesne tak o deset bodů, možná i víc.

Jestli to takhle půjde dál, nebudu prodavačka zeleniny, jak nám pravidelně ve škole predikují, budu ta zelenina spokojeně se válející na gauči před televizí a rozčilující se nad tím, jak to doktor Čestmír nebo jinej tajtrlík v *Ordinaci v růžové zahradě* zase poslal se svojí novou známostí. A to bude vrchol mého kontaktu s lékařským prostředím.

Hodiny na počítači ukazují 23.35. Dneska už to nemá cenu. Ne že bych se někdy neučila i dýl, ale teď už to fakt nedám. Jen bych nad tím další hodinu zbytečně seděla, rozčilovala se, litovala, a nakonec stejně skončila u *Dr. House*, kde bych se marně snažila hned na začátku dílu odhadnout, co tomu pacientovi je. Protože ve třetíku na medicíně byste už tohle umět měli. No, když řeknete *lupus*, máte tak osmdesátiprocentní šanci, že se trefíte. Tímhle vším jsem si už prošla. A tak včas zavírám učebnici, záložky s vyfocenými mikroskopickými preparáty shodím z lišty dolů a přemýšlím, co dál.

Mohutné zakručení v břiše mi připomene, že jsem stále ještě živá. A taky to, že jsem dneska jedla zase jen svůj obvyklý přiděl jídla – sto gramů třicetiprocentního sýru eidam a jednu kedlubnu. Ne, to není jídlo za večer. I když vlastně je. Přes den nejím nic. Jen piju kafe. Hodně kafe. A žvýkám žvýkačky. To člověka docela dobře zasytí, ať už to zní sebeabsurdněji. Líp by asi znělo, že to zažene pocit hladu. Ale komu na tom sejde, výsledek je prostě ten, že každé večer v Albertu koupím přesně jednu kedlubnu, většinou docela velkou, a sto gramů třicetiprocentního eidamu, nikdy ne víc, nikdy ne míň. Po příchodu domů kedlubnu nakrájím na tenké plátky, osolím a přihožím k tomu sýr. A nad učením to pak chroupu další půlhodinu.

S nástupem na vejšku jsem samozřejmě měla velké ambice, jak budu jíst normálně, protože doma se mi to poslední roky celkem dařilo. Jenomže v hlavě mi samozřejmě pořád hlodala

ta myšlenka, jak to trochu omezím, protože jsem přibrala, a chtělo by to něco zhubnout. Nejdřív jsem začala vynechávat obědy v menze. Obhajovala jsem si to tím, že aspoň něco ušetřím. Pak jsem přestala snídat. Protože ráno nestíhám, musím totiž chodit hodinu pěšky do školy. Ne, autobusem jet nemůžu, protože potřebuju pohyb, svoji denní dávku kilometrů. A ve škole už není čas se najíst. A nakonec jsem i z večere udělala takovou tu svoji klasickou obsedantní parodii na jídlo. Přesné gramáže, přesné suroviny a ani tuk navíc.

A kila šla dolů docela rychle. Překvapivě. Když do sebe za den naláduju asi pět set kalorií, není se čemu divit. Teď mě ale trápí, že už moc dolů nejdou. Nemám váhu, takže to poznám jen na oblečení, ale poznám to. Když už jste v tomhle stereotypu roky, máte to prostě v oku. Sem tam si pohrávám s myšlenkou vyřadit i ten eidam, ale asi toho nejsem schopná. Možná před pěti lety. To jsem byla ještě mladá a plná sil. Ale poslední dobou mám už menší vůli, dokonce i na to, abych plnila tyhle neodbytné anorektické myšlenky. Někdy mám chuť jít do obchodu a nakoupit si strašně moc nezdravého jídla. Všechno, co jsem si léta zakazovala. A sníst to.

Když jsem ještě bydlela s našima, dokonce se mi to párkrát i stalo. Že jsem takhle udělala třeba oběd, zapečený těstoviny, a pak jsem skoro celej pekáč snědla sama. Hlavně před maturitou se mi tohle stávalo čím dál tím častěji. Samozřejmě mi pak bylo blbě jak psovi, ale ten chvilkovéj pocit absolutního štěstí, když jsem ty těstoviny do sebe ručmo cpala, protože

v ten okamžik jde veškerá kultura stolování do prdele, byl fakt nepopsatelný. Jako bych našla svatej grál. I když místo zlata byl z lehce karcinogenních připálených vrtulí.

Sakra, rakovina. Druhy leukemií. Tak pojd', tak blbá neješ. ALL, AML, MDS. No, aspoň něco. Ale bylo jich víc, tím jsem si jistá. A jak se od sebe liší?

Masochistická kola se opět roztáčí. *Here we go again*, jak by řekl Didi. Bezva. Čas jít spát.

Didiho jsem poznala ve studovně.

Kde jinde taky, když se vlastně krom bytu, školy a nemocnice prakticky nikde jinde nevyskytuju.

Přišel tehdy na začátku druháku až k mému stolečku a zeptal se: „Hey, are you Czech?“

Jako by to nebylo na mně už na první pohled patrný. I když je pravda, že třeba paní vrátná na fakultě si doted' myslí, že jsem Ukrajinka. Jednou když jsem se kolem jedenácté večer plazila ze studovny domů, na mě cosi ukrajinsky spustila. To mě šokovalo tak, že jsem zahuhlala něco nesrozumitelného, což si ona asi vyložila jako souhlas a doted' mě nadšeně zdraví.

Didi je jeden z těch studentů z Botswany, kterým jejich vláda platí studium v Česku. Trochu mu to závidím, protože krom toho, že má zaplacený koleje, a tudíž se po týhle stránce o prachy nemusí starat, ještě každěj měsíc dostává kapesný.

Který není zrovna malý. A tak ve svém kolejním pokojíku, kterej má jen pro sebe, ne jak my Češi (tři lidi na pokoji tři krát pět metrů), má krom obrovské plazmové televize ještě i PSko, nebo jak se tomu říká, a taky zcela luxusní velké re-práky. Samozřejmě z kapesného, co dostal. A prý mu ještě dost zbývá. Rozhodně dost na to, aby chodil minimálně třikrát týdně pařit do města.

Je docela ironie, že si vybral zrovna mě, člověka, který bytostně nesnáší angličtinu a mluvit anglicky je pro něj za trest. Ne že bych nerozuměla, to většinou nemám potíže, ale vymáčkout se mi někdy dělá problém i v češtině, natož v tomhle jazyce, kterej bychom samozřejmě měli umět všichni, protože je přece všude – v seriálech, filmech, hudbě a na každý blbý ceduli v obchodě. Někdy se bojím, že na mě jednoho dne i záchod promluví anglicky a já nebudu vědět, jak spláchnout.

Pominu-li, že na gymplu nás angličtinu učila paní, co byla přeúčaná ruštinářka, jak to tehdy bývalo zvykem, a dodnes nemůžu zapomenout na její příšerný *Maj nejm iz Jana end aj vil bí jór týčrrr*, možná právě ta všudypřítomnost angličtiny způsobila, že se moje hlava rozhodla tomuhle jazyku urputně vzdorovat. Anebo z jiných důvodů, o kterých se mi radši moc přemýšlet nechce. Minulost je přece jen lepší nechat v minulosti.

Velmi neochotně jsem tedy tomu černošskému klukovi, kterej vypadal úplně stejně jako všichni ostatní černošští kluci, řekla, že teda jako jsem *Czech*.

Tohle je mimochodem docela zajímavý. Víím, že se dneska našlapuje kolem všech věcí ohledně rasy po špičkách, aby se náhodou někdo někoho nedotkl, ale já si prostě nemůžu pomoci, všichni černoši neboli Afroameričané, abychom tedy byli korektní, mi připadají stejní. Když jsem to kterýmukoli z nich řekla, tak se hrozně smál a říkal, že to tak vůbec není, že jsou hrozně rozdílní a že naopak my běloši jsme všichni stejní. Zajímavý, jak jen barva kůže může změnit celkový vnímání člověka. Postupem času jsem se samozřejmě naučila jakžtakž je od sebe rozeznat. Ale u některých mám doteď pocit, že si je sem tam spletu.

Poté co si ověřil, že jeho předpoklad byl správný, se ke mně Didí bez váhání nasáčkoval. Což znamená, že si sedl k počítači vedle a židli si přisunul tak blízko k té mé, až mi to dvakrát příjemné nebylo. Nesnáším, když mi někdo narušuje komfortní zónu. Ta má ideálně kilometr v průměru, ale naučila jsem se to snížit aspoň na ten metr. Těch pár centimetrů, co mě dělilo od jeho hlavy, rozhodně tyhle limity překračovalo mnohonásobně.

„Pomůžeš mi s čeština?“

No tak to snad ne. Takže nejen že mám plný zuby biologie a genetiky, který ani za mák nerozumím a nevím, jak se to vůbec naučím, ale ještě budu doučovat černoušky češtině. Super. Moje nadšení v tu chvíli bylo doslova hmatatelný. Navíc jsem měla hlad, nepříliš překvapivě, a taky chuť dát si svou pravidelnou kafe pauzu.

Podsunal mi jakousi učebnici, kde se zrovna učil časovat sloveso „dělat“. Připomnělo mi to staré časy na gymnasiu a latinu s jejími nespočetnými deklinacemi a konjugacemi. V ten okamžik mi ho bylo trochu líto, čeština přece jen není zrovna nejjednodušší jazyk, tak jsem mu nahlas a zřetelně přečetla: „Já dělám, ty děláš, on dělá, my děláme, vy děláte, oni dělají.“

„... vy dělejte, ony děělajííí. Great, Lucy, thank you very much. Let's go grab a coffee.“

Jo, už věděl, že se jmenuju Lucie. Své jméno mi musel napsat, protože jsem původně myslela, že se jen zakoktal a představení teprve přijde. Jeho příjmení znělo trochu jako „kotel“, tak jsme ho tak později s kamarádkou i překřtily. Vlastně jsme mu ani jinak než Kotel pak už neřekly.

Při tom *grabování* kafe jsme si povídali o tom, odkud je, jak se sem dostal, odkud jsem já, prostě takové ty obvyklé seznamovací věci, až na to, že já mluvila asi jako pětileté dítě. Jemu to ale evidentně nevadilo. Sem tam zkusil i něco česky, ale moji prosbu mluvit pouze česky zdvořile odmítl. Jeho čeština je totiž *very bad*. Hádám, že ve srovnání s mojí angličtinou by to vyšlo nastejno.

Když jsme se loučili, protože jsem se musela vrátit k rozečteným chromozomovým delecím a jiným zábavným věcem, prohodil něco ve stylu, že bych se někdy mohla stavit u něj doma. Tedy na koleji. Protože shodou okolností bydlí na stejné koleji jako já, jen o barák dál. Ona to zas taková shoda

okolností nebyla, v Hradci byly studentské koleje jen dvě a ta, kde jsem bydlela já, byla známá tím, že tam žije většina zahraničních studentů.

Zabrblala jsem něco nesrozumitelného. A on si to evidentně vyložil jako souhlas, přesně jako vrátná z fakulty. Měla bych s tím brbláním fakt něco udělat, nebo se jednou dostanu do maléru.

No shit, Sherlock!

Poprvé jsem u něj byla asi o týden později.

Bylo zrovna 22.47, nevím, proč si ten čas pamatuju, ale nějak se mi zasekl v hlavě. Škoda že to tak nefunguje i s podstatným informačema.

Seděla jsem tentokrát nad fyziologií a snažila se natlouct si do hlavy, jak fungují ledviny. Když říkám natlouct, tak to myslím doslova. Mlátila jsem zoufale hlavou do stolu a přeříkávala si, ve kterém tubulu se co filtruje a vstřebává. Tak jsem se totiž učila, memorováním nazpaměť. Toho pozůstatku ze střední jsem bohužel nebyla schopná se ještě docela dlouhou dobu zbavit. Přitom medicína je, navzdory všemu, co se o ní říká (jak se musí vysedět a tak), spíš o tom naučit se věci pochopit. Pak se vám totiž spojí dohromady a nemusíte se tolik memorovat. Ovšem když používáte takové techniky jako v té době já, je to všechno poměrně náročné.

Zrovna když jsem si do hlavy vtloukala koloběh draslíku, pípla mi na Facebooku žádost o přátelství a hned poté zpráva, jestli si nechci dát malou pauzičku v učení a stavit se. Což jsem docela chtěla. Vlastně jsem hledala jakoukoli záminku, abych mohla od těch pitomejch ledvin vstát a jít dělat něco jinýho. Takže jsem nad tím ani moc nepřemýšlela, vzala jsem mobil, klíče a šla v podstatě k úplně cizímu klukovi do úplně cizího bytu.

Otevřel mi Didiho spolubydlící, kterej vypadal skoro stejně jako on, jen si nechával narůst vousy. Představil se mi, ale jeho jméno znělo něco jako Reptile, což mi bylo trochu divný, a tak jsem ho pro jistotu nikdy nijak neoslovovala.

Didi ležel na posteli a hrál nějakou hru na tý obří televizi. Nejdřív jsem ho vůbec neviděla, protože pokoj byl ponořenej do šera, jen přes záclony pronikal úzkej pruh světla z pouliční lampy. Když ale moje oči trochu přivykly, uviděla jsem jeho zářivý bílý zuby přímo uprostřed místnosti. To je mimochodem taky pěkně nespravedlivý. Všichni černoši vypadají, že mají úplně skvěle vybělený zuby, protože v kontrastu s jejich kůží to ani jinak vypadat nemůže. Kdežto já si zuby můžu čistit, jak chci, a stejně je mám od veškerý tý kávy zažloutlý.

Usmál se a pokynul mi, abych si přisedla. V tu chvíli mi došlo, že vlastně nevím, co čekám, že tu budeme dělat. Taky jsem se začala trochu bát. Co když mě tady znásilní a zavraždí? Jak by mě kdy kdo našel? Ani jsem nikomu neřekla, že sem jdu. Představovala jsem si, jak moji mrtvolu zastele do

postele a najdou mě až po pár měsících totálně rozloženou a mokvající.

Didi ale evidentně prozatím moji vraždu neplánoval, protože mi nabídl meloun a zeptal se, jestli si nedám něco k pití. Třeba whisky, ha ha. Načež tu whisky opravdu vytáhl. Meloun jsem samozřejmě odmítla a pro jistotu si sedla ke stolu, kde měl rozloženou učebnici fyziologie. Taky se učil ledviny. Chvilku jsme spolu teda nadávali, jak se to nedá naučit. Když nevíte, o čem se s medikem bavít, nikdy neuděláte chybu, když načnete téma, co všechno se nedá naučit.

Pak navrhl, že bychom se mohli kouknout na film, ale do toho se mi moc nechtělo, protože jsem věděla, že se budu muset ještě vrátit k učení a ráno vstávám klasicky kolem šesté. Ale jednu epizodu *Dr. House* bych snad zvládla. Lehla jsem si k němu na postel a jo, vlastně to bylo docela fajn. Hezky voněl a polštáře byly nasměrované tak, že se dalo vcelku pohodlně koukat na telku a zároveň si nevykroutit krk, jak se mi to často stávalo doma u našich.

Po prvních deseti minutách se mě zčistajasna zeptal: „Can I kiss you?“ Což bylo fakt trochu divný vzhledem k tomu, že jsme se předtím neobjali ani nechytili za ruku, vlastně se ani nezměnila vzdálenost mezi námi. Asi jiná kultura.

Nevím, co mě to popadlo, jestli mi bylo tak trapně, nebo jsem byla v šoku, ale slyšela jsem se, jak říkám: „Yes.“

A pak už si pamatuju jen to, jak se ke mně přitiskl, měl neuvěřitelně velké a měkké rty, kterými úplně objal ty moje. Byl